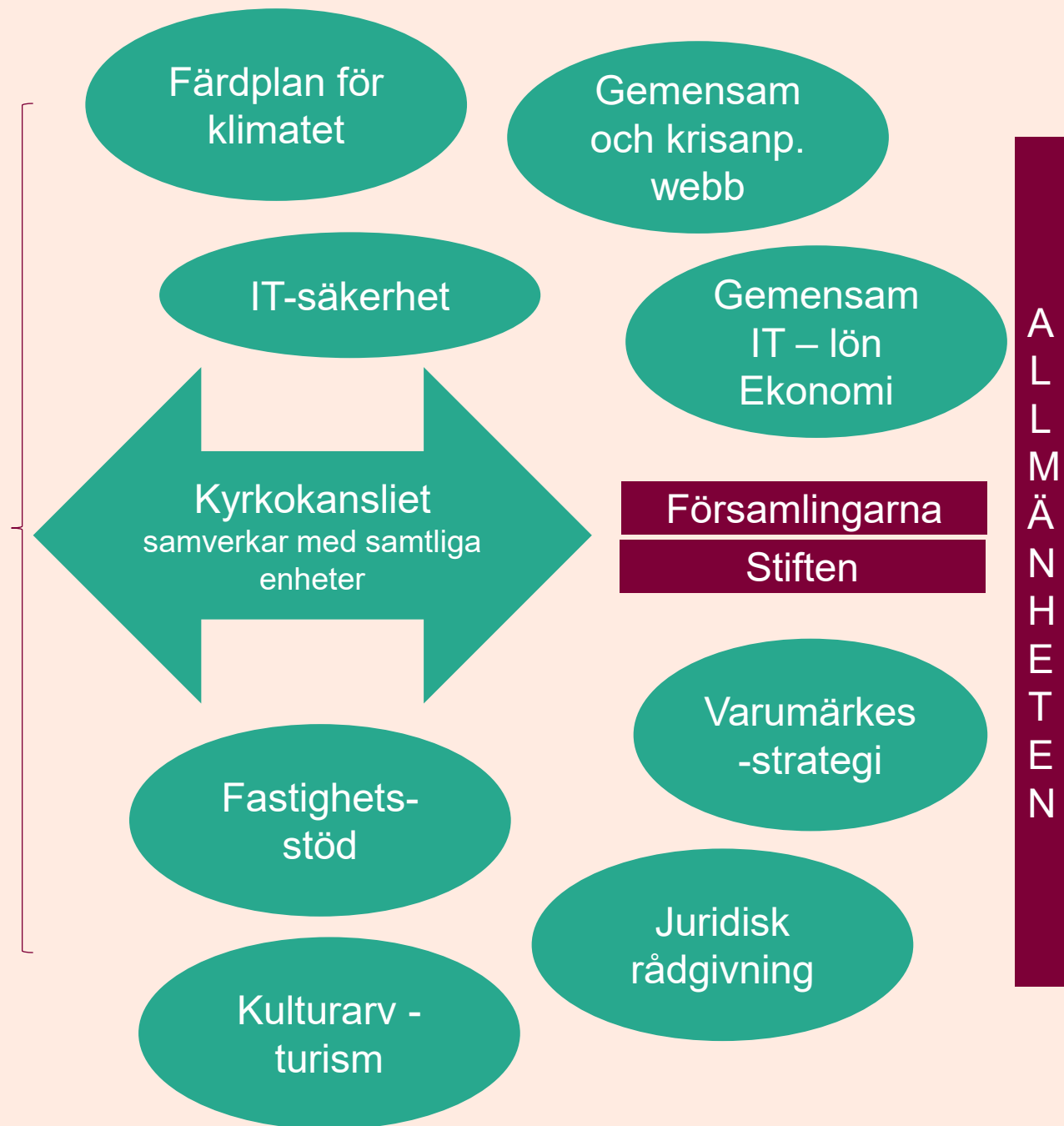

Information från kyrkostyrelsen om aktuella frågor inom begravnings- verksamheten

Mattias Thalén, rättschef

Kammarkollegiet	Regionerna
Skatteverket	Länsstyrelserna (tillsyn)
Försvarsmakten	Myndigheten för statligt stöd till trossamfund
Socialstyrelsen	Polismyndigheten
Intresseföreningar SKKF, FSK och FSKP	Begravningsbyråerna
Andra trossamfund	SKAO

Stärkt kommunikation

- **Varumärkesöversyn**
Nya grafiska riktlinjer för begravningsverksamheten
- **Fördjupningsarbete:** Referensgrupp och en studie under våren 2024 med hjälp av *Novus. 1000 respondenter om allmänhetens syn på Svenska kyrkan och begravningssuppdraget.*
- **Kommunikationsstrategi**
Under arbete – för fortsatt starkt förtroende

Kännedom om begravnings- verksamheten

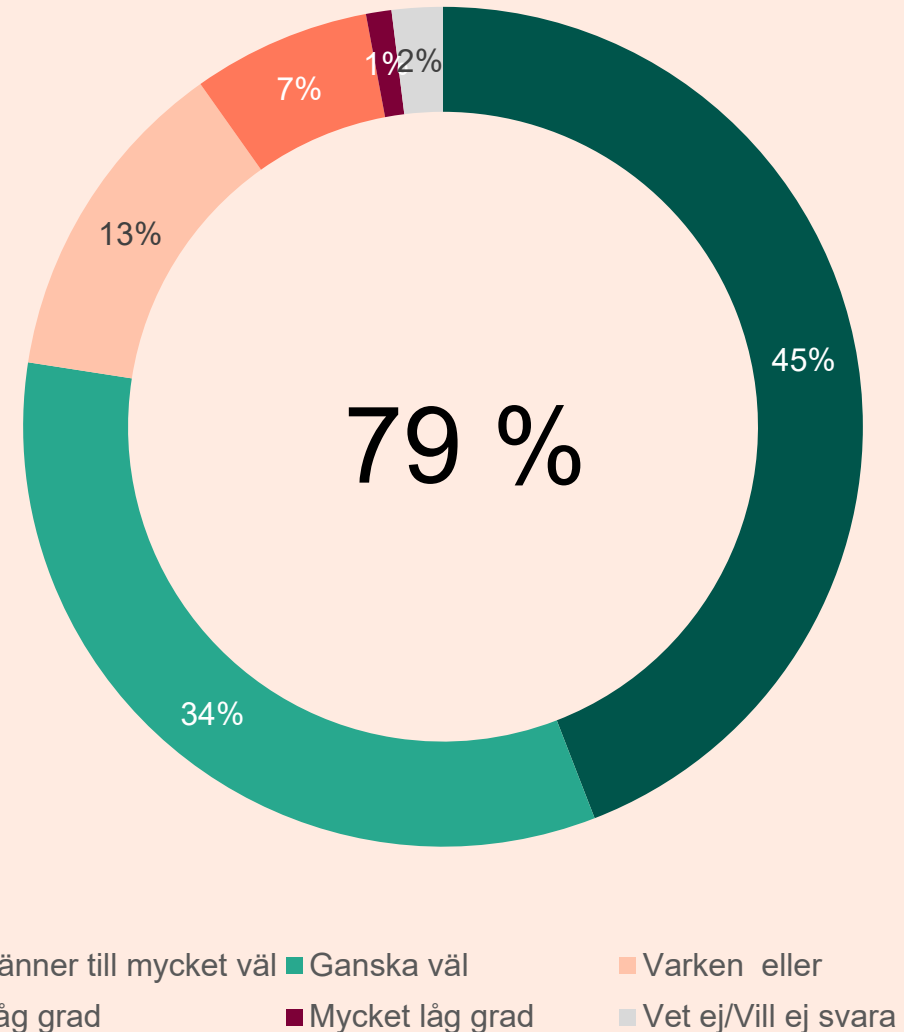
Skillnader i kännedom:

73 % hos utlandsfödda

63 % hos unga, 16-34 år

Vänder sig till alla oavsett tro

60 % instämmer i att
verksamheten vänder sig till alla
oavsett tro, 16 % varken eller –
2 % tar helt avstånd.

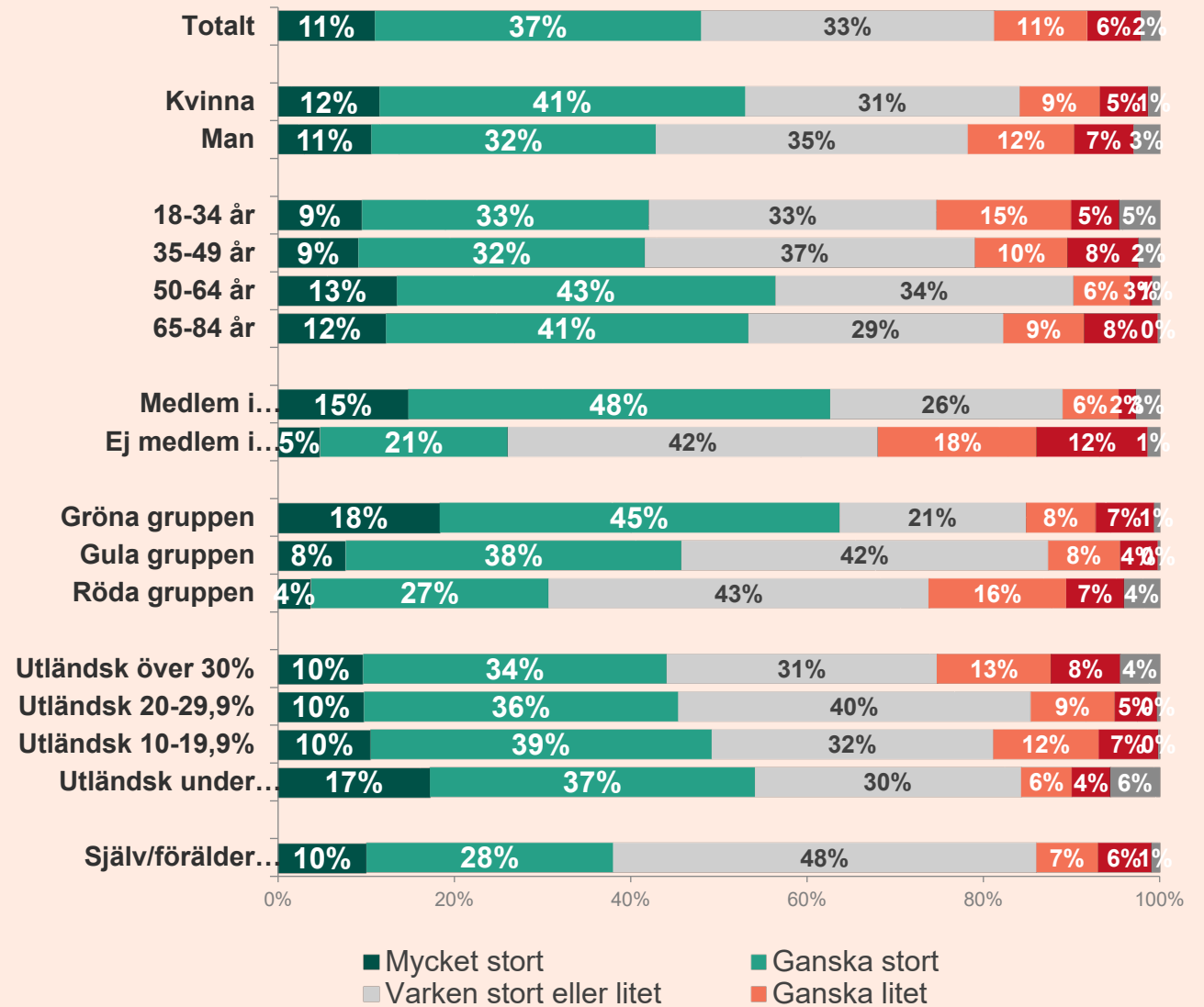

Förtroende för Svenska kyrkan

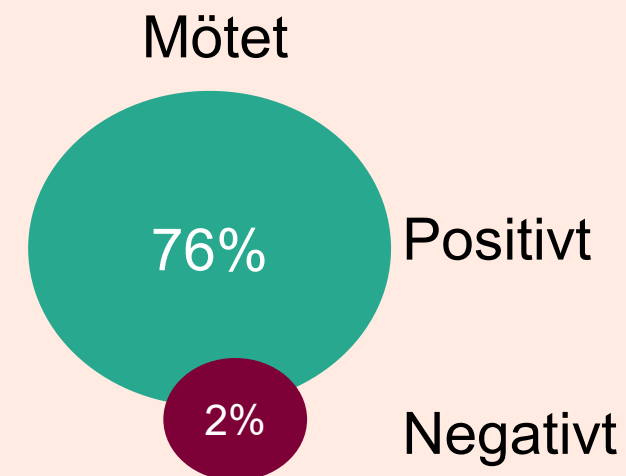
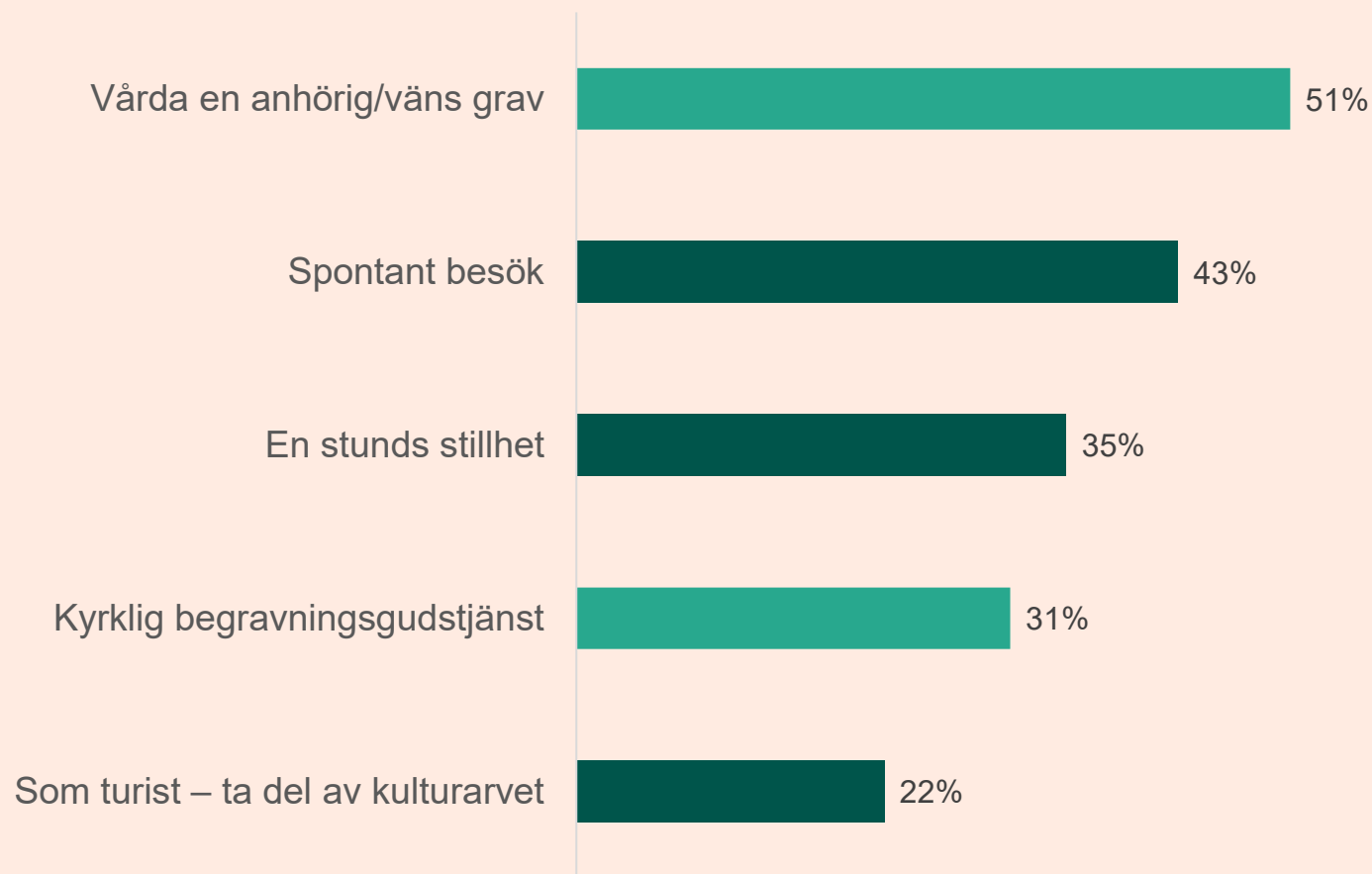
Mål med kommunikationsstrategin:

Stärka kunskapen i segmentet unga utan tro, de som inte är medlemmar och som inte har haft någon kontakt med Svenska kyrkan.

Bibehålla det höga förtroendet

Syfte med kontakt med kyrkogård/begravningsplats

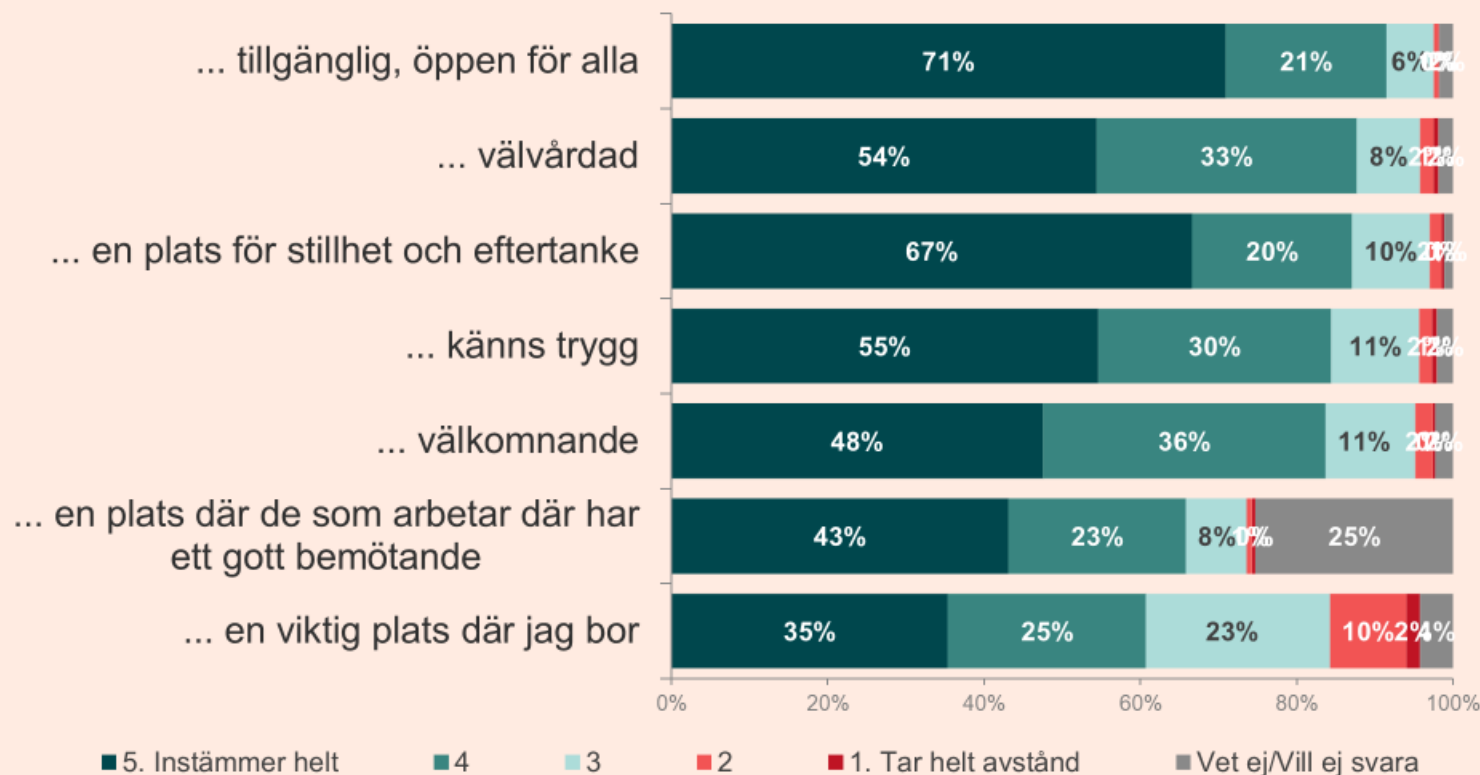

I vilken grad anser du att...

Framförallt anser besökarna att begravningsplatsen/kyrkogården är tillgänglig, välvårdad, trygg, välkomnande och en plats för stillhet och eftertanke

FRÅGA: I vilken grad anser du att begravningsplatsen/kyrkogården är ...

Tagit del av Svenska kyrkans begravningsverksamhet

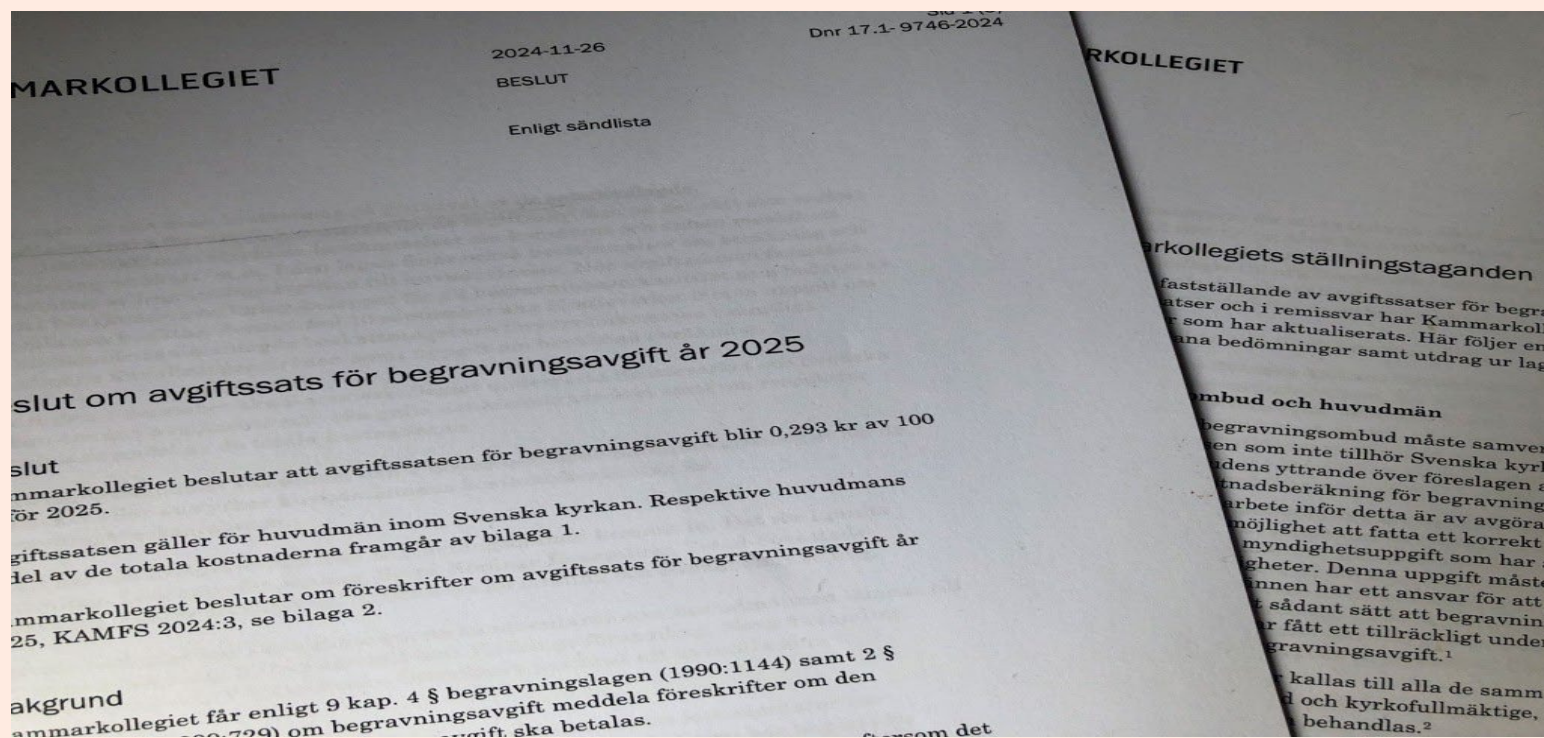

Bemötande har en låg andel positiva. Det är dock inte att man är missnöjd utan att man inte känner till detta.

Sammanfattande slutsatser av studien

- Det finns en **bred kännedom, ett förtroende och en positiv inställning till verksamheten**. Få är negativa.
- Det finns dock **behov av att nå fram bättre till vissa grupper** och möjlighet att öka kunskapen och stärka förtroendet och attityderna ytterligare.
- **Framgångsfaktorn handlar enligt den analys som gjorts mer om aktiv riktad kommunikation i en bredd av kanaler och kontaktytor än om avsändarfrågan.**
- Interna workshops och studien indikerar att **Svenska kyrkan bör vara en tydlig avsändare**. Nyckelfrågan handlar om hur begravningsverksamheten bäst kan lyftas fram.

Kammarkollegiet och begravningsavgiften

Svenska
kyrkan

Skötsel av återlämnade och återtagna gravanordningar

- Kammarkollegiet har lämnat klargörande information om finansiering av skötseln av återlämnade och återtagna gravanordningar –
- ”Om det finns en kulturhistorisk inventering och värdering av de enskilda gravanordningarna och de kulturhistoriskt värdefulla gravanordningarna är tydligt markerade på gravvårdskarta eller motsvarande (på plats), eller är uppförda i inventarieförteckningen (flyttade från sin plats och uppställda) så **kan** skötseln bekostas av begravningsavgiften”

Skötsel av kulturhistoriskt värdefulla gravanordningar

- Skötsel som följer av kulturmiljövårdens krav
 - som till exempel underhåll av kulturhistoriskt intressanta gravanläggningar
 - **bör** ingå i begravningsverksamheten och finansieras via begravningsavgiften

Kammarkollegiets ställningstagande inför beslut om avgiftssats för begravningsavgift år 2025

Avslag:

- renovering av kyrkas fasad
- dränering runt kyrka
- bevarande och skötsel av gravanordningar som inte bedömts som kulturhistoriskt värdefulla
- advokatkostnader

HFD-avgöranden 2024

Dessa svar anser vi att domarna ger

- Begravningslagen och kulturmiljölagen är **parallellt tillämpliga**. De har olika syften.
- Kulturmiljölagens skyddsbestämmelser om begravningsplatser omfattar **gravanordningar** såsom gravstenar, även om de i sig inte anses ha ett kulturhistoriskt värde.
- Gravanordningar är **inte fasta anordningar** enligt 4 kap. 13 § första stycket 2 kulturmiljölagen.

HFD-avgöranden 2024

- Vad som utgör en **väsentlig ändring** i kulturmiljölagens mening är något som måste prövas i varje enskilt fall.
- Den omständigheten att en gravplats innehas med **gravrätt** innebär inte att gravplatsen undantas från kulturmiljölagens regler.

HFD-avgöranden 2024

Växtlighet på gravplats kan endast undantagsvis bedömas som medveten gestaltning av vegetation enligt 4 kap. 13 § första stycket 3 kulturmiljölagen. Borttagande av växtlighet kan dock, i särskilda fall, bedömas som en väsentlig ändring.

Vård- och underhållsplanen – viktigt underlag

Begravningsplatsens ägare som kan ansöka om tillstånd.

Intresseavvägning mellan intresset av bevarande och intresset för ändringen.

HFD-avgöranden 2024

Rättsläget fortfarande delvis oklart

- Vi vet att några länsstyrelser delat sina tolkningar av avgörandena med huvudmän inom länet. Vi vet också att Riksantikvarieämbetet arbetar med nya föreskrifter på området.
- Vidare väntar vi på ytterligare avgöranden i pågående mål hos förvaltnings- och kammarrätter runt om i Sverige.

HFD-avgöranden 2024

Kvarstående frågor

- Hur ska kulturmiljölagens skyddsbestämmelser kunna tillämpas när det gäller gravplatser som är upplåtna med gravrätt och det är gravrättsinnehavaren som vill vidta åtgärden?
- Vilka ekonomiska konsekvenser kommer domarna att få för huvudmännen och begravningsverksamheten?

Rådgivning, kontakt, m.m.

- **Rådgivning** i enskilda ärenden finns på kyrkokansliet.
- **Kontaktuppgifter** till rådgivningen (finns också på Kornet):
Växelnummer 018-16 95 00 samt kyrkokansliet.begravning@svenskakyrkan.se
- **Webbinarium** om bl.a. Novusundersökningen finns på Kornet under Webbinarier ("Varumärkesarbetet del 2")